

מענייני דיומא / עורך: נתלי יערי

בקשת הסליחה

אחת ההלכות מהלכות יום הכיפורים, שאין אפילו מוסק אחד שלא הזכירה, היא ההלכה האומרת, שיום הכיפורים עם התשובה מכפר על כל העבירות שאדם חוטא בינו לבין המקום, כמו למשל: עבודה זרה, חילול שבת, לבישת שעטנז, אי הנחת תפילין וכיוצא בזה. על כל אלה, אם האדם מתחרט ומתוודה ומקבל על עצמו שלא יחטא שוב, הווידוי עם כוח המיוחד של יום הכיפורים, מועיל לו בכדי לכפר על עוונות ולעיתים, בעבירות החמורות, גם היסורים מצטרפים לכפרת העוון. אבל בעבירות שבין אדם לחברו, כמו למשל: המלבין מני חברו, או המספר עליו לשון הרע או רכילות, וקל וחומר אם הוציא עליו פס רע, או הויק לו בגומו או בממונו, אפילו אם ירבה האדם בתפילות ובתחנונים, ויצום ויסגף את גופו מצער, לא יועילו לו לא הסינופים ולא יום הכיפורים, כל זמן שלא ילך ויפייס את חברו.

מהלכה זו נתפשט המנהג, שמבקש אדם מחברו לפני יום הכיפורים סליחה ומחילה. אבל העיר על מנהג זה השליח הקדוש, שאין הכוונה שכל אחד ילך לאוהביו ולחבריו הטובים ויבקש מהם מחילה, והם כמובן יאמרו לו שהוא כלל וכלל לא פגע בהם, אלא העיקר הוא לילך דווקא אצל אלו שקיים חשש שנפגע ממנו, והיחסים ביניהם אינם כשורה, דווקא איתם צריך להתפייס לפני יום הכיפורים ומהם ראוי לבקש בכנות סליחה ומחילה.

אכילה בערב יום הכיפורים

אין לנו שום יום בשנה, שיש בו מצווה לאכול. אמנם, בקליל הסדר, יש מצווה לאכול שיעור של כזית מצה, ובקליל סוכות יש מצווה לאכול כזית לחם בתוך הסוכה, אבל אין מצווה לאכול ולהיות שבע. ואפילו בשבתות ובימים טובים, אין מצווה לאכול, אלא המצווה היא לענג את השבת ולשמוח ביום טוב, וכיוון שהענג והשמחה באים בדרך כלל גם על ידי אכילה ושתייה, אנו אוכלים ושותים, אבל אם יהיה אדם שהאכילה תקשה עליו ותצער אותו, יהיה פטור מלאכול.

רק יום אחד בשנה, מצווים אנו על פי התורה לאכול ולשבוע, ומתי יום זה? בתשיעי בחודש תשרי, הלא הוא ערב יום הכיפורים. טעמים רבים נאמרו למצווה זו, ואף שברצוני להזכירם, הזמן אינו מרשה. רק נרמז, שיש כאן ביטוי לשמחה לקראת יום הכיפורים, יום שבו ניתן לשוב בתשובה. יש המבקשים למצוא סיבה למנהג זה של אכילה ושתייה בערב יום הכיפורים, כדי להצביע על מידת הבטחון, שהרי נעמוד אנו מחר למשפט ולא בפני בשר ודם, אלא בפני מלך מלכי המלכים. בדרך כלל, אדם במצב כזה חרד ודואג ותאבוננו סר ממנו. רק אנו הבטוחים כי הקבי"ה יוציא קאור משפטנו, יחמל לנו על כל עוונותינו ויוציא קאור משפטנו, יכולים ערב היום הקדוש לאכול ולשתות.

עוד חשוב לציין, שמצווה זו מן התורה, וכל כך גדולה חשיבותה, עד שאפילו ממעטים בתלמוד תורה בערב יום הכיפורים, כדי לאכול ולשתות. יש הנוהגים למצוץ סוכריות, כדי להיות במצב אכילה כל הזמן.

לקוראינו: מאמרים המופיעים ללא ציון שם הכותב, נכתבו על ידי חברי המערכת

חברי המערכת: הרב אברהם פוס, משה רוב, נתלי יערי, יהודה מליק
 העריכה בסיוע אגודת כולל י"ד ברודמן ללימודי תורה ודעות, בית שפירא, רחובות
 טלפון: 08-9412048
 אתרם באינטרנט: www.pirsuma.com/siach
 הדפסה: דפוס שטר. רחובות טל. 08-9475106

שנייה

בניית שבת

יציאת שבת

7:19

6:21

יוצא לאור לעילוי נשמת הקדושים

מיכאל יצחק מליק ואברהם פלדמן הי"ד

פרשת וילך, שבת שובה, תשרי תשע"ו שנה שלושים ושש, גליון מס' 48

גליון זה יוצא לאור בחסות עיריית רחובות, האגף למוסדות העירוניים, המחלקה לתרבות תורנית

"בתוך עמי אנכי ישבת"

הגענו ליום הקדוש בשנת, הכול אצים לבית הכנסת ומתעטפים בגלית, לקבל את היום הנשגב. לאחר שנתיר את נדרינו, תזכרו מהותו של היום: "כי ביום פנה יקבר עליכם לטקור אתכם, מלל טטאטיקם, לפני ה' תתקורו" (ויקרא טו, ט). השמע האלוקי ניתך על היקום כולו ובצירוף תהליך מתקן, מתאפשר לאדם להתחיל מחדש, כאילו מעשיו הרעים לא התרחשו מעולם. קביעה זו חדשנית ומקורית, שהרי לכאורה, המעשה נעשה ותיק שטור - אי אפשר להשיבו תורת...

אפשרות מיטבית נספת לכפרת היא, התחברות לכלל ישראל, שהרי הקבי"ה, התורה וישראל, חד הוא. היתדות מלמדת אותנו, שהדין והמשפט שונים בתכלית בעת שהדבר מתבצע כלפי היחיד, אל מול הדין והמשפט, כשהאדם מכליל עצמו בכלל האומה והוא מגיע לדין, כחלק ממשמט "כנסת ישראל". יכולת ההסתכלות על האומה בכללתה וראייתה כיחידה אחת, נובעת מעצם היותנו אומה המורכבת מפרטים רבים. וגם אם ישנם חסרונות כאלו ואחרים, ביחודים מבני האומה, הרי שהכלל הוא קדוש, מאיר ומבטיח אור, בבחינת: "כלך נהר רעיתי ומוס אין בך" (שיר השירים ד, ז).

הסגולה להיכלל בתוך האומה, מובאת בסיפור האשה השונמית שנשאלה על ידי אלישע הנביא, באם יש לה בקשה או צורך כלשהו, שיבקשו בעבורה מאת המלך. בפשטות, שאלתו התייחסה לבקשות ולצרכים מהשלטון האנושי, אולם, הכמינו מייחסים את שאלתו לשאלה הרבה יותר רחבה וכוללת: באם היא זקוקה לטורה כלשהי ממלך מלכי המלכים! האשה השונמית ענתה, שאין לה בקשות מיוחדות והיא רואה את עצמה כאשה רגילה ובבחינת: "בתוך עמי אנכי ישבתי" (מלכים-ב, ד, יג). מכאן למדו הכמינו, שסגולה גדולה לזכות בדין של הבורא, טמונה בכך שהאדם מכלל את עצמו בתוך כלל ישראל, בדרך מיטבית לזכיה בדין.

כמעט יוצא מהאמור, יום הכיפורים מכפר אך ורק על מעשים שלא ביצעו כיאות, ביחסנו לה' יתברך. ואילו בהתייחס למצוות שבין אדם לחברו, בו נכללות כלל ההנהגות, עליהם אנו מצווים בתורה ביחס לפרט ולחברה: "אין יום הכיפורים מכפר עד שןרצה את חברי". הרעיון המכונן השומד בבסיס תובנה זו הוא, שעם ישראל בשורשו אחד ומאוחד. כשאנשים מספידים זה על זה וטינה יש בליבם זה על זה, הרי שנוצר בבסיס שורשם המאוחד, פירוד ומחלוקת. הסליחה האלוקית ניתנת לאומה כיחידה אחת ובחיפודה היא נמנעת הסליחה האלוקית. כמעט יוצא מתובנה זו, נדרש כל יהודי לבקש סליחתו של חברו, והנפגע חייב להיענות לבקשתו, זאת בהתאמה לציפיותיו, שעם ה' יסלח לו.

כמעט יוצא מכך, אנו מתפללים ביום הכיפורים עם כולם. אין אנו יודעים מיהו "עבריין" ומיהו "יבעל תשובה". יתר מכך, סביר להניח, שאדם נורמטיבי שחטא ונכשל (וכולנו נכשלים), נמצא כעת בבית הכנסת מרצונו, ובוודאי ממשפש במעשיו ומבצע בפניו תהליך אמיתי של תיקון.

בימים נשגבים אלו, נכון עצמנו בחייוק אמונתנו ומעולתנו למען יישום ייעודנו, נסלה ונמחל לכל, מתוך הכרה כי גם אנו איננו "מושלמים" ובמודעותנו לעבדה, שכולנו יכולים לטעות ולהיכשל, בבחינת: "כי אדם אין צדיק בן-אדם, אָשֶׁר יִשְׁאָר טוֹב וְלֹא יִתְקָא..." (קהלת ז, כ).

אם ברוח האמור נקנס אל יום הכיפורים, אוי נוכח כולנו בסייד להיכלל בכלל האומה ולהיכתב ולהחמם כולנו לשנה טובה ומבורכת.

הרב יקותיאל יהודה ויזנר

גליון זה מוקדש לע"נ בני רחובות הי"ד, שמסרו נפשם על קדושת ה' במלחמת יום הכיפורים

גליון זה נתקבלה תרומה מאת משפחת גולדין תחי לע"נ מרת מרים ע"ה בת ר' יוסף ז"ל, נלב"ע ר' בתשרי תשנ"ח

כמו כן נתקבלה תרומה ממשפחת ווליצקי - כהן ובודנר לע"נ ר' בנימין מנדל ב"ר יצחק מרדכי שניין ז"ל, נלב"ע ר' בתשרי תשע"ב

גליון זה מוקדש אף ע"י משפחת מליק תחי לע"נ האב, החותן, ר' בן-ציון ב"ר יעקב מליק ז"ל, נלב"ע ר' בתשרי תש"ן ולע"נ הקדוש, מיכאל יצחק הי"ד ב"ר בן-ציון מליק ז"ל שעלה בסערה השמימה במלחמת יום הכיפורים, נלב"ע ר' בתשרי תשל"ד.

תוצב"ה